

Borlänge kommun  
781 81 BORLÄNGE

## **Genomförd kvalitetsgranskning av gymnasieskolors förmåga att få alla elever att fullfölja sin utbildning**

Skolhuvudman: Borlänge kommun  
Skola: Hagagymnasiet

Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning av gymnasieskolors förmåga att få alla elever att fullfölja sin utbildning. Granskningen har riktats mot en gymnasieskola hos var och en av 27 huvudmän över hela landet (7 fristående och 20 kommunala), däribland ovanstående.

Granskningen har inriktats på hur skolan och skolhuvudmannen har tagit sitt ansvar och lyckats med sitt nationella uppdrag. Syftet med kvalitetsgranskningen är att den ska leda till förbättringar i verksamheterna så att andelen elever som fullföljer sin utbildning med slutbetyg och grundläggande behörighet till vidare studier ökar.

Granskningen utgår från de mål och krav som riksdagen och regeringen beslutat om och som skolan är skyldig att leva upp till, bland annat i skollagen (SL), läroplanen (Lpf) och gymnasieförordningen (GyF).

Varje skola har granskats av två inspektörer, som besökt skolan under två dagar. De har intervjuat elever, föräldrar, lärare, annan personal, rektor och företrädare för huvudmannen. Granskningen har även innefattat vissa lektionsbesök. Andra typer av underlag för Skolinspektionens bedömningar har varit statistik över elevernas kunskapsresultat och studieavbrott samt olika dokument som skolan har upprättat och telefonintervjuer med elever som avbrutit studierna. Till detta kommer en självvärdering, som rektor ombetts att genomföra tillsammans med företrädare för skolans elever och lärare samt annan personal som är berörd av granskningsområdet, exempelvis studie- och yrkesvägledare och företrädare för elevhälsan.

Kvalitetsgranskningen har inriktats mot ett urval av aspekter på det granskade området. Dessa är härledda ur vad som är centralt i det nationella uppdraget och vad som genom kunskapsbildningen på området (forskning, utvärdering, hittillsvarande inspektionsresultat) framstår som betydelsefulla faktorer eller frekventa svagheter. För varje aspekt tecknas bilden av ett förväntat tillstånd, som utgör kvalitetsgranskningens bedömningsnorm och förändringsmål. Det är format av det nationella utbildningsuppdragets mål och krav samt kunskapsbildningens rön om samband som påvisar funktionsduglighet eller brist på sådan.

Det förväntade tillståndet för varje granskningsaspekt ska ses som ett uttryck för huvudmannens och skolans skyldigheter gentemot eleverna och samhället. Därmed står elevens rättigheter i centrum för kvalitetsgranskningen. Övergripande är elevens rätt till en likvärdig utbildning.

**Beslut**

Dnr 2008:350

2 (15)

**Resultatstatistik**

Den granskade skolhuvudmannens förmåga att få alla elever att fullfölja sin gymnasieutbildning illustreras med följande statistik, hämtad från Skolverkets databaser.

*Tabell 1. Antalet nybörjare på Hagagymnasiet*

|                                     | 2001       | 2002       | 2003       | 2004       | 2005       | 2006       | 2007       | 2008       |
|-------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| <b>Skolan totalt</b>                | <b>225</b> | <b>228</b> | <b>253</b> | <b>292</b> | <b>261</b> | <b>279</b> | <b>253</b> | <b>265</b> |
| <i>därav</i>                        |            |            |            |            |            |            |            |            |
| <b>Nationellt program</b>           | <b>225</b> | <b>228</b> | <b>247</b> | <b>243</b> | <b>201</b> | <b>197</b> | <b>191</b> | <b>152</b> |
| Barn- och fritid (BF)               | 29         | 40         | 33         | 42         | 29         | 29         | 30         | 25         |
| Handels- och adm. (HP)              | 23         | 13         | 31         | 36         | 27         | 35         | 41         | 27         |
| Medie (MP)                          | 28         | 28         | 35         | 34         | 41         | 29         | 32         | 26         |
| Samhällsvetenskap (SP)              | 145        | 147        | 148        | 131        | 104        | 104        | 88         | 74         |
| <b>Specialutformat program (SM)</b> | <b>0</b>   | <b>0</b>   | <b>0</b>   | <b>46</b>  | <b>55</b>  | <b>76</b>  | <b>58</b>  | <b>107</b> |
| Barn- och fritid (BF)               | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 8          | 14         | 14         |
| Samhällsvetenskap (SP)              | 0          | 0          | 0          | 0          | 55         | 68         | 44         | 93         |
| SM utan specifik inriktning         | 0          | 0          | 0          | 46         | 0          | 0          | 0          | 0          |
| <b>Individuellt program (IV)</b>    | <b>0</b>   | <b>0</b>   | <b>6</b>   | <b>3</b>   | <b>5</b>   | <b>6</b>   | <b>4</b>   | <b>6</b>   |
| - PRIV                              | 0          | 0          | 3          | 0          | 2          | 1          | 0          | 2          |
| - IV                                | 0          | 0          | 3          | 3          | 3          | 5          | 4          | 4          |

Källa: Skolverkets statistik (uppgifterna gäller per den 15 oktober respektive år)

*Tabell 2. Resultatmätt för elever som startat sin gymnasieutbildning på Hagagymnasiet*

|                                                                                                     | Nybörjare 2001 |         | Nybörjare 2002 |         | Nybörjare 2003 |         | Nybörjare 2004 |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------|----------------|---------|----------------|---------|----------------|---------|
|                                                                                                     | Skolan         | Riket   | Skolan         | Riket   | Skolan         | Riket   | Skolan         | Riket   |
| <b>Antal nybörjare</b>                                                                              | 225            | 106 252 | 228            | 109 826 | 253            | 112 593 | 292            | 118 668 |
| <b>Nybörjarnas genomsnittliga meritvärde från årskurs 9</b>                                         |                |         |                |         |                |         |                |         |
| Totalt                                                                                              | 217            | 201     | 210            | 202     | 209            | 203     | 211            | 204     |
| Exkl. elever med IV som startprogram                                                                | 217            | 213     | 210            | 214     | 210            | 215     | 212            | 217     |
| <b>Andel (%) av nybörjarna som erhållit slutbetyg inom 4 år</b>                                     |                |         |                |         |                |         |                |         |
| Totalt                                                                                              | 83             | 75      | 81             | 75      | 81             | 75      | 85             | 75      |
| Exkl. elever med IV som startprogram                                                                | 83             | 82      | 81             | 82      | 83             | 82      | 86             | 82      |
| <b>Andel (%) av nybörjarna som erhållit slutbetyg från startskolan inom 4 år</b>                    |                |         |                |         |                |         |                |         |
| Totalt                                                                                              | 77             | 67      | 74             | 68      | 77             | 68      | 80             | 68      |
| Exkl. elever med IV som startprogram                                                                | 77             | 75      | 74             | 75      | 78             | 75      | 81             | 75      |
| <b>Andel (%) av nybörjarna med grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 4 år</b> |                |         |                |         |                |         |                |         |
| Totalt                                                                                              | 74             | 67      | 71             | 67      | 69             | 67      | 72             | 67      |
| Exkl. elever med IV som startprogram                                                                | 74             | 74      | 71             | 74      | 71             | 74      | 72             | 74      |
| <b>Andel (%) av nybörjarna med lägst betyget Godkänt i alla kurser i slutbetyget inom 4 år</b>      |                |         |                |         |                |         |                |         |
| Totalt                                                                                              | 46             | 48      | 46             | 48      | 40             | 48      | 45             | 48      |
| Exkl. elever med IV som startprogram                                                                | 46             | 53      | 46             | 53      | 41             | 53      | 45             | 53      |
| <b>Genomsnittlig betygspoäng för nybörjarna som erhållit slutbetyg inom 4 år</b>                    |                |         |                |         |                |         |                |         |
| Totalt                                                                                              | 13,8           | 14,1    | 13,8           | 14,1    | 13,3           | 14,1    | 13,3           | 14,1    |
| Exkl. elever med IV som startprogram                                                                | 13,8           | 14,2    | 13,8           | 14,2    | 13,3           | 14,2    | 13,3           | 14,2    |

## 1. Strategi för att alla elever ska fullfölja utbildningen

Gymnasieskolan syftar till att ungdomar skall genomgå en fullständig gymnasieutbildning (Lpf 1.3). Det krävs att skolhuvudmannen och skolan har en strategi för att utforma utbildningen så att detta blir möjligt för alla elever. Målet är att varje elev fullföljer utbildningen på ett nationellt eller specialutformat program (eller på en motsvarande utbildning i en fristående skola) fram till ett slutbetyg. Dessutom eftersträvas att eleven når kunskapsmålen – dvs får lägst betyget Godkänt – i alla ingående kurser eller åtminstone i de 90 procent av kurspoängen som ger grundläggande behörighet till högskolestudier. Utbildning är en komplex verksamhet och en sådan strategi måste avse helheten av skolans insatser. Strategin måste också först och främst vara proaktiv, dvs redan från början utformad så att varje elev kan lyckas med utbildningen (i motsats till reaktiv, som innebär att rätta till i efterhand när problem redan har uppstått).

Hur man avser att nå de nationella målen för utbildningen, som är fastställda av riksdag och regering, ska – för kommunal verksamhet – redovisas i skolans *arbetsplan*, som beslutas av rektor, och i kommunens *skolplan*, som antas av kommunfullmäktige (2 kap 8 § SL, 1 kap 13 § GyF, Lpf 2.6). Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig berörd personal och representanter för eleverna. Dessa grundläggande dokument bör innehålla information om hur skolan arbetar för att alla elever ska kunna klara av en fullständig utbildning. Vad skolplanen och arbetsplanen säger måste också vara känt av dem som är berörda: rektor, lärare, annan personal, elever och föräldrar. För att vara meningsfull måste strategin också tillämpas i praktiken och vara effektiv för sitt syfte.

Skolans rektor är chef för lärarna och övrig personal och har ansvar för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen, och rektor har ansvar för skolans resultat (Lpf 2.6). Rektor ska verka som pedagogisk ledare för skolan och särskilt arbeta för att utbildningen utvecklas, i syfte att eleverna ska nå målen för utbildningen (Lpf 2.6, 2 kap 2 § SL).

Forskning visar att särskilda insatser behövs för att förebygga studieavbrott hos elever som enligt erfarenhet löper större risk att inte lyckas med sin utbildning. Detta gäller t ex elever med utländsk bakgrund, elever vars föräldrar har kortare utbildning, elever på yrkesförberedande och individuella program samt elever på utbildningar där de tillhör det underrepresenterade könet.

### *Skolinspektionens bedömning*

Såväl på huvudmannanivå som lokalt på Hagagymnasiet finns övergripande, i huvudsak proaktiva, strategier för att alla elever ska fullfölja sin utbildning. I de intervjuer som genomfördes under Skolinspektionens besök har företrädarna för huvudmannen och Hagagymnasiets skolledning kunnat redogöra för strategierna på respektive nivå.

I den kommunala strategin ingår bland annat att så långt som möjligt anpassa antalet studieplatser på de olika programmen och inriktningarna till antalet sökande, att satsa på mentorskap och studie- och yrkesvägledning samt att ta fram individuella utvecklingsplaner för eleverna i gymnasieskolan. I Hagagymnasiets strategi ligger bland annat satsningar på en god introduktion av nya elever, ett utvecklat mentorskap samt särskilda insatser för att skapa goda relationer med invandrarelevs föräldrar.

**Beslut**

Dnr 2008:350

4 (15)

I den skriftliga dokumentationen på huvudmannanivå (skolplan, verksamhetsplan och kvalitetsredovisning) är dock inte strategierna lika uttalade och sammanhållna som på skolnivå. Kommunen har därför påbörjat ett arbete med att förbättra dokumentationen. Bland annat ska målen i framtida skolplaner begränsas till antalet och formuleras så att de blir tydligare och mer styrande än tidigare. Därtill avser kommunen att göra en översyn av samtliga kommunala styrdokument (inklusive kvalitetsredovisningen) för att de mål som formuleras i vart och ett av dessa bättre ska harmoniera med varandra.

Skolinspektionen ser positivt på att huvudmannan inlett ett arbete för att förbättra och förtydliga de lokala styrdokumenten eftersom dessa i nuläget inte helt speglar den i många avseenden goda verksamhet som faktiskt bedrivs.

Med utgångspunkt i vad som framkommit i denna kvalitetsgranskning förefaller det som om Borlänge kommun och Hagagymnasiet har en relativt hög medvetenhet om faktorer som påverkar elevernas möjligheter att slutföra en fullständig gymnasieutbildning. Det finns även generellt sett en hög ambition att åtgärda problem som identifierats (även om orsakerna till problemen inte alltid analyseras – se avsnitt 2). Exempelvis görs från huvudmannans sida särskilda insatser under pågående vårtermin för att komma till rätta med elevernas frånvaro, som på vissa skolor och program är besvärande hög.

Hagagymnasiets strategi för att få alla elever att fullfölja sin utbildning är inte helt känd av skolans personal och elever. De vet att skolan gjort en satsning på mentorskapet, men upplever inte direkt att skolan har en enhetlig sammanhållen strategi för att förhindra studieavbrott. Kvalitetsgranskningen visar även på relativt stora skillnader i hur olika arbetslag och lärare tar sig an i sammanhanget relevanta uppgifter som mentorskap och hantering av frånvaro (se avsnitt 4). Det finns således ett behov av att på skolan tydliggöra skolans strategi och att få hela skolan att arbeta i enlighet med denna.

Vidare finns anledning att se över ledningsstrukturen på Hagagymnasiet. Mycket av det pedagogiska utvecklingsarbetet bedrivs ute i de olika arbetslagen, utan att det finns något fungerande forum för samordning och erfarenhetsutbyte på övergripande skolnivå. Skolan har i och för sig en så kallad utvecklingsgrupp (UG) som består av skolans samtliga rektorer och arbetslagssamordnare, men för närvarande fyller inte utvecklingsgruppen den tänkta funktionen eftersom alltför stor del av mötestiden ägnas åt annat än utvecklingsdrivande pedagogiska samtal. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att åtgärder bör vidtas för att stärka det pedagogiska ledarskapet och säkerställa en utvecklingsdrivande och strategisk ledning av Hagagymnasiet som helhet.

## **2. Kontroll över vilka resultat som nås och deras orsaker**

Skolhuvudmannen, rektor och lärarna har – på var sin nivå – ansvar för att de nationella målen uppfylls och bestämmelserna följs (1 kap 12 § SL). För detta måste de kontinuerligt och systematiskt skaffa sig en bild av vilka resultat eleverna når och hur framgångsrika skolans insatser är. Detta gäller för både skolan som helhet och den enskilda eleven.

Rektor ska se till att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, skolplanen och arbetsplanen (Lpf 2.6, 1 kap 13 § GyF). Kommunen ska kontinuerligt följa upp och utvärdera skolplanen (2 kap 8 § SL). Skolans lärare ska utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, utifrån de nationella målen (Lpf 2.3).

För att ta ansvar för verksamhetens resultat krävs inte bara en beskrivning av vilka resultat som nåtts och en bedömning av hur de förhåller sig till de nationella målen. För att kunna förbättra verksamheten måste också orsakerna bakom resultaten bedömas, framför allt kvaliteten i undervisningen. Detta är en uppgift för rektor, som är ansvarig för skolans resultat och utveckling och ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan (2 kap 1 § SL). För ökad måluppfyllelse är det viktigt att rikta fokus mot framför allt orsaker i verksamheten – inte individen som verksamheten i stället ska anpassas efter. Forskning visar att det omvända ofta dominerar.

I en skriftlig kvalitetsredovisning ska skolan – och kommunen – varje år ge en samlad bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder man avser vidta för ökad måluppfyllelse. Den centrala frågan om hur skolan lyckats med utmaningen att alla elever ska fullfölja sin utbildning bör behandlas i kvalitetsredovisningen. Redovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever, och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet (Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

### ***Skolinspektionens bedömning***

Såväl huvudmannen som skolledningen på Hagagymnasiet har god kännedom om vilka resultat som nås. Resultaten har även en framskjuten plats i kvalitetsredovisningarna på respektive nivå. Där återfinns även resonemang kring betydelsen av att antalet elever som fullföljer sin utbildning ökar. Däremot saknas i betydande utsträckning en analys av resultaten och vilka orsaker som t.ex. förorsakat de relativt stora skillnader som finns mellan skolans olika program.

Skolinspektionen bedömer därför att analysen av orsakerna bakom resultaten bör utvecklas ytterligare såväl på huvudmannanivå som på skolnivå. Utan en väl utvecklad analys finns annars en överhängande risk för att de åtgärder man vidtar för ökad måluppfyllelse inte får avsedd effekt.

## **3. Utbud av passande utbildningar**

Alla ungdomar ska – oberoende av kön, geografisk hemvist, sociala och ekonomiska förhållanden – ha lika tillgång till gymnasieutbildning (1 kap 2 § SL). Ungdomar ska så långt möjligt erbjudas plats på den utbildning de själva önskar. Kommunen ska erbjuda ett allsidigt urval av nationella program och antalet platser ska anpassas till elevernas önskemål (5 kap 5 § SL). Eleverna har också rätt att fullfölja utbildningen på det program och den inriktning som de tagits in och påbörjat studierna på, också efter flytt till annan ort (5 kap 16–17 §§ SL). Forskning visar att studieavbrott är vanligare bland elever som inte kommit in på den utbildning de helst vill gå.

Rektor ska ansvara för att utbildningen organiseras så att den så långt möjligt anpassas efter elevernas önskemål och val av kurser och så att återvändsgränder i studiegången undviks (Lpf 2.6).

**Beslut**

Dnr 2008:350

6 (15)

Om en elev har uppenbara svårigheter att följa undervisningen på sitt studieprogram ska rektor vidta de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fortsätta studierna i gymnasieskolan. Det ska då övervägas om eleven ska gå om en eller flera kurser, byta till ett reducerat program eller ett annat nationellt program eller ett individuellt program (6 kap 14–15 §§ GyF). Skolan måste ha beredskap att flexibelt anpassa utbildningen så att elever som varit borta från undervisningen på grund av sjukdom eller kommer flyttande från annan ort kan ta igen missade moment (Lpf 1.2.14). Forskning visar att elever som kommit efter av sådana skäl löper större risk att avbryta studierna.

För att underlätta för eleverna att nå framgång i utbildningen och göra övergången mellan skolformerna mindre dramatisk bör barn- och ungdomsutbildningen ses som en helhet. Forskning visar ett starkt samband mellan låga studieresultat i grundskolan och ofullständig gymnasieutbildning. Forskning visar också att den så kallade gymnasiechocken, dvs en kraftig förändring av krav och arbetsformer vid övergång från grundskolan, är en förklaring till elevers studieavbrott.

Kommunen är skyldig att erbjuda gymnasieutbildning i form av specialutformade eller individuella program för ungdomar i kommunen – till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år – som inte har tagits in på något nationellt program i gymnasieskolan eller en likvärdig utbildning. Detsamma gäller dem som har tagits emot på en sådan utbildning men som har avbrutit den (5 kap 13 § SL).

***Skolinspektionens bedömning***

Borlänge kommun erbjuder ett brett urval av nationella program och försöker därtill att så långt som möjligt anpassa antalet studieplatser till elevernas önskemål. Till vissa yrkesinriktade program (exempelvis byggprogrammet och fordonsprogrammet) råder dock periodvis ett så högt söktryck att eleverna inte kan erbjudas den utbildning de i första hand önskat. De intervjuade företrädarna för huvudmannen menade att det inte är möjligt att öka antalet platser på dessa program mer än vad man redan gjort eftersom det inte går att få fram fler APU-platser som i tillräckligt hög grad relaterar till programmen. Efter första intagningsomgången inför läsåret 2008/09 kunde 86 procent av eleverna i Borlänge kommun erbjudas plats på sitt förstahandsval.

Under pågående kvalitetsgranskning har det framkommit att det inte är helt ovanligt att elever på Hagagymnasiet lämnar ett nationellt program för att gå över till ett individuellt, utan att sedan återvända till ett nationellt. Detta förhållande syns även i den nationella statistiken som visar att Borlänge kommun har färre elever än riket i övrigt som går från ett individuellt till ett nationellt program. Huvudmannen har inte analyserat orsakerna till detta, men uppgav i intervjun med Skolinspektionen att man avser att göra det inom kort. Såväl huvudmannen som skollärdningen på Hagagymnasiet uppgav dock med bestämdhet att det individuella programmet inte erbjuds istället för adekvat stöd för elever på nationella program som är i behov av särskilt stöd.

Enligt skollärdningen, elevhälsoteamet och lärarna på Hagagymnasiet fungerar övergången mellan grundskolan och gymnasieskolan i Borlänge i huvudsak tillfredsställande, även om det ibland kan vara svårt för gymnasieskolan att få tillräcklig information om eleverna från vissa avlämnande grundskolor.

## 4. Goda vuxenkontakter och studie- och yrkesvägledning

Det är viktigt att eleverna har tillgång till goda vuxenkontakter på skolan med lärare och annan personal som engagerar sig i elevens utbildning, har höga förväntningar, har tilltro till elevens förmåga, är lyhörd för elevens behov, ser helheten i elevens situation och tar ansvar för att åtgärder vid behov vidtas. Forskning visar att studieavbrott är vanligare bland elever som saknar detta.

Skolans insatser för att främja elevens möjligheter att fullfölja utbildningen bör vara förebyggande och komma till stånd tidigt. Forskning visar att bristande förebyggande insatser och problem som åtgärdas för sent eller skjuts på framtiden är orsaker till studieavbrott.

Lärarna ska fortlöpande ge varje elev information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna och dessutom samverka med hemmen och informera om elevernas skolsituation och kunskapsutveckling (Lpf 2.5). Minst en gång per termin ska eleven ges en samlad information om sin kunskapssituation i form av utvecklingssamtal med den individuella studieplanen som grund (7 kap 19 § GyF).

Lärare bör ges tillfälle att skaffa särskild social och kulturell kunskap för att förstå och bemöta eleverna. Forskning visar att sådan kompetens är betydelsefull och att den inte alltid finns i den utsträckning som krävs.

Skolans lärare, liksom annan personal, ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och därmed förebygga studieavbrott (Lpf 2.1). Skolan bör arbeta med att påverka de värderingar som finns på skolan för att de inte ska motverka möjligheterna för elever att fullfölja utbildningen. Forskning visar att orsaker till studieavbrott finns i så kallad marginalisering av elever. Exempel är att individuella och vissa nationella program värderas lägre än andra och att elever i behov av särskilt stöd betraktas som avvikande. Forskning visar också att elever som inte inser värdet av utbildning utan anser arbete som mer givande i högre grad avbryter studierna. Eftersom elevens situation även påverkas av faktorer utanför utbildningen måste skolan vid behov samverka också externt, exempelvis med socialtjänsten kring elever med social problematik.

Rector har ansvar för att studie- och yrkesorientering organiseras så att eleverna får vägledning för att göra hållbara val inom skolan och av fortsatt utbildning och yrke. Skolan ska motverka sådana begränsningar i valen som grundar sig på kön och på social eller kulturell bakgrund. Eleverna ska få en väl utformad introduktion till gymnasiestudierna och i varje ämne eller kurs och få stöd att formulera mål för sina studier. Varje elev ska i dialog med skolan göra upp en individuell studieplan och revidera den vid olika tillfällen under utbildningen. Skolan ska arbeta för att varje elev utvecklar sin självkänedom och sin förmåga till individuell studieplanering samt att varje elev medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter, kunskaper och aktuell information. Studie- och yrkesvägledare ska ha utbildning för sin verksamhet (Lpf 2.4 och 2.6, 2 kap 6 § SL).

Studie- och yrkesorienteringen ska bedrivas så att avbrott motverkas och så att inte andra vuxna i skolan avhänder sig sitt ansvar för att eleven får möjlighet att fullfölja sin utbildning. Forskning visar att studie- och yrkesvägledare ibland främjar avbrott framför andra lösningar på elevens problem samt att hälften av de elever som avbröt studierna ångrar att de gjorde det. Forskning visar också att vissa lärare avhänder sig ansvaret för att hantera en elevs studieproblem genom att överlämna det till studie- och yrkesvägledaren.

**Beslut**

Dnr 2008:350

8 (15)

samt att många elever inte haft någon kontakt med lärare om sina studieproblem innan de avbröt.

***Skolinspektionens bedömning***

Hagagymnasiet har genom att organisera verksamheten i mindre pedagogiska arbetslagsenheter skapat förutsättningar för nära relationer och goda kontakter mellan elever och lärare. Eleverna är utifrån program och inriktningar indelade i "studielandskap" där de är fysiskt avgränsade från skolans övriga elever. Av såväl lärare som elever uppfattas dessa enheter som små skolor i den större skolan.

De lärare som undervisar på programmet/inriktningen har sina arbetsplatser i landskapet vilket gör att det är lätt för elever och lärare att nå varandra under skoldagarna. De elever som Skolinspektionen talade med under besöket berättade att det i allmänhet råder ett gott studieklimat i de egna landskapen och att relationen mellan elever och lärare är goda.

Hagagymnasiet har, som tidigare nämnts, som en del i sin strategi för att få alla elever att fullfölja sin utbildning valt att satsa på ett utvecklat mentorskap. Skolinspektionens bedömning är att skolan kommit en bra bit på väg mot "det goda mentorskap" som man säger sig eftersträva. I det fortsatta arbetet finns dock några aspekter som skolan särskilt bör uppmärksamma.

Relativt många elever uppger i intervjuerna att det är stor skillnad i hur de olika mentorerna tar sig an sitt uppdrag. Skolan har i och för sig utarbetat en skriftlig instruktion som är gemensam för samtliga mentorer, men uttolkningen av denna varierar avsevärt.

Exempelvis anges i instruktionen att mentorerna med "regelbundenhet" ska utföra vissa uppgifter som att följa upp elevernas studiesituation, stämma av närvaron etc. De intervjuade eleverna uppgav att vissa mentorer tolkar denna "regelbundenhet" som en gång per termin, medan andra gjort en betydligt ambitiösare uttolkning och återkopplar till sina elever en gång i veckan. Detta medför naturligtvis stora skillnader i vilket stöd skolans elever faktiskt får från sina mentorer.

Variationer i uttolkningen av mentorernas uppdrag finns – förutom på individnivå – även mer systematiskt på skolan. Arbetslagen har, inom de yttre ramar som skolledningen angivit, fått relativt stort friutrymme att själva besluta hur de ska hantera vissa aspekter av mentorskapet. Detta har exempelvis medfört att det finns elever på skolan som har återkommande planerade individuella möten med sin mentor varannan vecka (dessa möten hålls oavsett om något är problematiskt i elevens studiesituation eller inte), medan andra elever – förutom på terminens utvecklingssamtal – aldrig träffar sin mentor på annat sätt om det inte finns särskild anledning.

Vissa arbetslag har alltså anammat en proaktiv strategi för mentorskapet, medan andra stannat vid en reaktiv. Då dessa strategiska skillnader inte förefaller sammanhånga med behovet av allmänna elevstödande åtgärder på de olika programmen/inriktningarna framstår de för Skolinspektionen som omotiverade och det kan ifrågasättas om det på Hagagymnasiet finns en likvärdighet i detta avseende.

Skolinspektionen vill mot denna bakgrund uppmana skolläningen att följa upp och utvärdera arbetslagens och de enskilda lärarnas olika sätt att ta sig an mentorskapet och därefter vidta åtgärder för att säkerställa att de elever som bäst behöver stöd från sin mentor också får tillgång till detta – även i ett förebyggande syfte.

När det gäller övriga elevstödjande funktioner på skolan bedömer Skolinspektionen att dessa fungerar tillfredställande. Den så kallade elevhälsan (där bl.a. kurator, skolhälsovård, specialpedagog och studie- och yrkesvägledare ingår) tar ett stort ansvar i de fall elevärendena blir alltför omfattande och komplicerade för att mentorerna på egen hand ska kunna hantera dem. De intervjuade eleverna uppger även att studie- och yrkesvägledningen fungerar bra, såväl den information och vägledning som gavs inför valet till gymnasieskolan, som den som erbjuds under pågående utbildning på Hagagymnasiet.

## 5. En god studiemiljö

Utbildningen bör vara utformad så att studiemiljön – elevernas arbetsmiljö – är trygg och ger lust att lära. Forskning visar att en negativ social skolsituation med bristande motivation, stress, mobbning och vantrivsel leder till skoltrötthet, som är en vanlig förklaring till studieavbrott.

Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och jämställdhet mellan könen (1 kap 2 § SL). Lärarna ska visa respekt för den enskilda eleven och i det vardagliga arbetet ha ett demokratiskt förhållningssätt (Lpf 2.2). Läraren ska stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära. Läraren ska organisera arbetet så att eleven upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt (Lpf 2.1).

Ingen ska i skolan utsättas för någon form av kränkande behandling (Lpf 1.2). Var och en som verkar inom skolan ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden (1 kap 2 § SL).

Eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas, och lärarna ska utgå från att eleverna kan och vill ta personligt ansvar för sitt arbete i skolan (5 kap 2 § SL, Lpf 2.3). Forskning visar att elever som är delaktiga stärker motivationen, ansvarstagandet för studierna, självförtroendet och förmågan att lära. Lärarna ska planera undervisningen tillsammans med eleverna (Lpf 2.3). Skolans lärare ska se till att alla elever, oavsett kön och social och kulturell bakgrund, får ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen samt uppmuntrar sådana elever som har svårt att framföra sina synpunkter att göra det (Lpf 2.3). Rektor ska verka för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas (Lpf 2.6).

Elevernas skolarbete ska vara förlagt till måndag–fredag och så jämnt fördelat över dessa dagar som möjligt (3 kap 5 § GyF).

### *Skolinspektionens bedömning*

Hagagymnasiet erbjuder i allt väsentligt en trygg och inspirerande studiemiljö. Skolan har under perioden 2004-07 byggts om och rustats för ca 100 miljoner kronor, vilket inneburit ett lyft på många olika sätt. Lokalerna har anpassats till den verksamhet som bedrivs och ger goda förutsättningar för en varierad pedagogik. Samtliga intervjugrupper menar att ombyggnationen även bidragit till ett förbättrat psykosocialt arbetsklimat

**Beslut**

Dnr 2008:350

10 (15)

på skolan. Elever på enstaka program som inte kommit i åtnjutande av nya lokaler uttrycker dock sin besvikelse över detta och känner sig negativt särbehandlade.

Som tidigare nämnts är Hagagymnasiet organiserat i mindre enheter som skapats utifrån program/inriktning. Vart och ett av dessa har tillgång till ett eget "studielandskap". Gemenskapen inom den egna enheten upplevs som god av både elever och lärare. Elevernas kontakt med skolans övriga elever är dock begränsad. Studielandskapen hålls låsta och det är bara elever från den egna enheten som har tillträde till lokalerna. Bristen på kontakt med andra elever medför ibland att motsättningar uppstår mellan programmen och mellan andra grupperingar på skolan. De intervjuade eleverna beklagar detta eftersom det gör att de i än högre grad väljer att tillbringa skoldagarna i den egna enheten, istället för att då det är möjligt även vistas i skolgemensamma utrymmen och umgås med elever från andra program och inriktningar.

Flera av de intervjuade eleverna är även kritiska till att det inte regelmässigt vidtas åtgärder när någon bryter mot skolans ordningsregler. De berättar exempelvis att vissa elever och även lärare kommer försent till sina lektioner, och att detta fortgår termin efter annan på bekostnad av såväl undervisningens tid som kvalitet. Eleverna upplever det som mycket stötande att det finns lärare som varken tar ansvar för att själva föregå med gott exempel eller för att ingripa när elever bryter mot överenskomna regler. Skolinspektionen uppmanar skolledningen att följa upp i vilken mån skolans ordningsregler efterlevs och vid behov vidta åtgärder så att de regler som nedtecknats också är de som i praktiken gäller för alla på skolan.

Förekomst av mobbning och annan kränkande behandling mellan elever är ovanlig på skolan. I de fall det ändå förekommer agerar personalen direkt och bestämt för att stävja detta. Eleverna uppgav dock i intervjuerna att det förekommer att lärare kränker elever. Skolinspektionen överlämnade omedelbart dessa uppgifter till skolledningen varpå huvudmannen tillsatte en utredning i syfte att utröna vad som hänt och därefter bedöma huruvida åtgärder behöver vidtas för att förhindra framtida kränkningar. Skolinspektionen har fortlöpande hållit sig informerad om utredningen och bedömer att huvudmannen har tagit sitt ansvar för hanteringen av frågan.

## **6. Anpassning till individen inom ordinarie undervisning**

Skolan ska låta varje enskild elev finna sin unika egenart (Lpf 1.1). Alla elever ska få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar (Lpf 1.2.13). Lärarna ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt organisera arbetet så att eleven utvecklas enligt sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga (Lpf 2.1).

Rektor skall verka för att undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer anpassas efter elevernas skiftande behov och förutsättningar (Lpf 2.6). Forskning visar att individanpassningen av undervisningen är mindre i gymnasieskolan än i grundskolan. Att undervisningen anpassas till individen är inte detsamma som individuellt – enskilt – arbete. Forskning visar att strävan efter individuell anpassning ibland leder till enskilt arbete,

som inte behöver vara en ändamålsenlig arbetsform för att nå mål i läroplan och kursplaner.

Mängden tid för elevernas lärande i olika kurser bör anpassas till deras individuella förutsättningar, behov och mål, i stället för en schablonmässig fördelning av undervisningstiden utifrån kursernas gymnasiepoäng och i lika mängd för alla elever. Det bör också finnas en verklig möjlighet för eleverna att genomföra utbildningen i olika takt (5 kap 4c–4d §§). Skolan ska sträva efter flexibla lösningar för organisation och arbetsformer, och tidsutläggningen för elevernas lärande bör vara möjlig att förändra efter hand som elevernas behov och studieresultat utvecklas (Lpf 1.2.14).

Läroplanens kvalitetskrav syftar bland annat till att undervisningen ska utformas så att eleverna upplever den som meningsfull och attraktiv. Forskning visar att elevers ibland negativa erfarenheter av undervisningen ökar risken för att de avbryter studierna. Det kan t ex handla om för teoretiskt inriktad undervisning och för hög studietakt som bidrar till studietrötthet). Undervisningen ska präglas av variation och lärarna ska låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer (Lpf 2.1 och 2.3). Skolan ska låta kunskap komma till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Undervisningen får inte ensidigt betona den ena eller den andra kunskapsformen (Lpf 1.2).

Eleverna ska ges möjlighet att få överblick och sammanhang över kursgränserna samt att reflektera över sina erfarenheter och tillämpa sina kunskaper (Lpf 1.2.11). Skolan ska ta till vara de kunskaper och erfarenheter som eleverna har från annat håll än skolan. (Lpf 1.2.12). Lärarna ska i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter av arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång (Lpf 2.1). Undervisningen i kärnämnen bör anpassas till programmets karaktär, så kallad infärgning. Forskning visar att betyget Icke godkänt är särskilt vanligt i kärnämnen på yrkesförberedande program och att de låga resultaten bland annat beror på arbetssätt och undervisningens inriktning. Eleverna ska i skolan få utveckla sin förmåga att ta initiativ och ansvar och att arbeta och lösa problem både självständigt och tillsammans med andra. (Lpf 1.2.3). Den värld eleven möter i skolan och det arbete eleven deltar i är utformat så att det förbereder för livet efter skolan (Lpf 1.2). Eleverna tränas i att tänka kritiskt, granska fakta och förhållanden och inse konsekvenserna av olika alternativ samt i att närma sig ett allt mer vetenskapligt sätt att tänka och arbeta (Lpf 1.2.2).

### *Skolinspektionens bedömning*

På Hagagymnasiet sker viss individanpassning inom ramen för den ordinarie undervisningen, men det förefaller vara stora skillnader mellan olika lärare och program i vilken omfattning detta görs. Vid elevintervjuerna gav några av eleverna exempel på hur lärare eller program individanpassar undervisningen och uttryckte sin uppskattning för detta. Andra elever menade att detta inte alls är vanligt förekommande utan att "alla förväntas göra allt på samma sätt och på samma tid".

Även skolledning och lärare ser variationer mellan program, lärare och ämnen i vilken mån undervisningen individanpassas och deras gemensamma ambition är att arbeta för att utveckla detta ytterligare på skolan. Huvudmannen Borlänge kommun har även planer på att upprätta individuella utvecklingsplaner för var och en av gymnasieskolans elever.

**Beslut**

Dnr 2008:350

12 (15)

Skolan har, som tidigare nämnts, genom sin organisation med arbetslag utifrån program/inriktning och lokalernas utformning goda förutsättningar för samarbete över ämnes- och kursgränserna samt mellan kärn- och karaktärsämnena. Sådant samarbete bedrivs i varierande omfattning på de olika programmen på Hagagymnasiet men även detta kan, enligt Skolinspektionens uppfattning, överlag utvecklas ytterligare.

Hagagymnasiet bör vidare sträva efter att i högre grad anpassa undervisningstiden i kurserna efter de enskilda elevernas behov, eftersom detta är något som för närvarande sker mycket sällan på skolan.

## **7. Särskilt stöd efter varje elevs behov**

Elever med svårigheter ska ges särskilt stöd av skolans lärare (Lpf 2.1). Rektor ska agera för att undervisningen utformas så att elever som behöver särskilt stöd och hjälp får det (Lpf 2.6). En elev ska ges stödundervisning om det kan befaras att han eller hon inte kommer att nå kunskapsmålen i kursplanerna, har uppdrag som elevföreträdare och behöver ta igen förlorad undervisningstid till följd av uppdraget eller av andra skäl behöver särskilt stöd (8 kap 1 § GyF). En elev som behöver det ska få studiehandledning på sitt modersmål (8 kap 5–6 §§ GyF).

Rektor ska se till att ett åtgärdsprogram utarbetas för varje elev för vilken det framkommit behov av särskilt stöd (8 kap 1a § GyF). I åtgärdsprogrammet ska det framgå hur skolan avser arbeta för att tillgodose elevens behov och hur åtgärderna kommer att följas upp och utvärderas. Stödbehov – och risk för att eleven inte kommer att fullfölja sin utbildning – bör upptäckas så tidigt som möjligt och skolan måste ha rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd.

Hög frånvaro är ofta ett tecken på svårigheter i studierna, och skolan måste systematiskt följa upp elevernas frånvaro och utreda orsakerna till den. Om en elev utan giltig anledning uteblir från skolarbetet ska rektor, om eleven är under 18 år, se till att en kontakt upprättas mellan skolan och elevens vårdnadshavare (6 kap 20a § GyF). Forskning visar att studieavbrott ofta föregås av hög frånvaro.

Särskilt stöd ska ges i alla kurser där eleven riskerar att inte nå målen. Stödet ska vara inriktat mot elevens behov och problem, ha tillräcklig omfattning för att nå målen och sättas in i god tid. Forskning visar att stödet är mer bristfälligt i gymnasieskolan än i grundskolan. Forskning visar också att elever som avbrutit sin utbildning efterfrågar särskilt stöd som bättre hade svarat mot just deras behov och svårigheter samt att stödet till dem kommit för sent, haft för liten omfattning eller till och med saknats, framför allt i karaktärsämnena och i kärnämnena utöver matematik, engelska och svenska; endast 15 procent av dem som avbrutit studierna hade tagit del av särskilt stöd. Stödinsatserna måste vara ändamålsenliga och nå effekt. Det är nödvändigt att kontinuerligt utvärdera de insatser som görs, utifrån målen som de är inriktade på och de resultat som nås.

I första hand ska särskilt stöd ges inom eller i nära anslutning till den ordinarie undervisningen och inom ramen för ett nationellt eller specialutformat program, om eleven tagits in på ett sådant. Stödet ska så långt möjligt vara proaktivt och inte primärt ordnat som korrigering efter att undervisningen i en kurs slutat och eleven fått betyget Icke godkänt. Särskilt stöd ska inte utformas så att kursens innehåll reduceras eller svårighetsgraden sänks. Forskning visar att detta i bland förekommer till och med för en hel klass, framför allt i kärnämnena på yrkesförberedande program. Reducerat program eller övergång till ett

individuellt program får inte vara en ersättning för särskilt stöd. Forskning visar att de individuella programmen i bland används på det sättet.

### ***Skolinspektionens bedömning***

Hagagymnasiet har rutiner för att kartlägga elevernas stödbehov när de börjar på skolan. De elever som anses vara i behov av särskilt stöd erbjuds detta. Skolan upprättar även åtgärdsprogram för elever som av en eller annan anledning riskerar att inte uppnå minst betyget Godkänt i en kurs. Skolinspektionen har granskat några av skolans åtgärdsprogram och funnit att de i de flesta avseenden uppfyller författningarnas krav, men anser att de bör förbättras så att de i högre grad utgår från en analys av undervisningen och elevens hela skolsituation. Detta är väsentligt eftersom skolsvårigheter kan bero på och/eller förstärkas av sådana faktorer som arbetssätt, organisation och gruppprocesser, attityder och förväntningar, relationer i och utanför skolan etc.

Det särskilda stödet på Hagagymnasiet är i huvudsak organiserat på två sätt: dels i form av öppna stödtimmar i slutet av skoldagen under ledning av olika ämneslärare och dels som mer individuellt riktat och kvalificerat specialpedagogiskt stöd på den så kallade studiecentralen.

Den intervjuade personalen uttryckte viss frustration över att de elever som bäst behöver stöd inte utnyttjar de möjligheter som står till buds på skolan. De intervjuade eleverna var i huvudsak nöjda med de möjligheter till stöd som erbjuds, men riktade även viss kritik mot de öppna stödtimmarna. De menade att det ofta är svårt för lärarna att klara av att ge adekvat stöd vid dessa tillfällen eftersom det är många elever med olika stödbehov i olika ämnen som kommer till de öppna stödtimmarna. Eleverna var i viss mån även kritiska till att stödet är förlagt till slutet av skoldagen eftersom frestelsen att istället gå hem blir alltför stor för många elever. De elever som hade fått stöd på "studiecentralen" uttryckte sin uppskattning för den verksamhet som bedrivs där. Förvånansvärt många elever kände dock överhuvudtaget inte till att "studiecentralen" finns på skolan.

Mot denna bakgrund förefaller det som om Hagagymnasiet bör överväga om de former för stöd som nu erbjuds är de som bäst tillgodoser de behov som finns.

När det gäller skolans kontroll av elevernas frånvaro och de insatser som görs för att minska denna kan Skolinspektionen konstatera att det även på denna punkt finns väsentliga skillnader inom Hagagymnasiet. På skolan finns ett övergripande system för närvarorapportering, men det är stor skillnad i hur man sedan från lärarnas och arbetslagens håll agerar för att försöka komma till rätta med hög frånvaro.

I instruktionen till mentorerna står att de ansvarar för att "regelbundet stämma av elevernas närvaro". Uttolkningen av instruktionen varierar dock. Det finns mentorer och arbetslag som har "nolltolerans" mot olovlig frånvaro och direkt kontaktar eleven och deras vårdnadshavare, medan andra hör av sig först när frånvaron närmar sig 20 procent och studiebidraget därmed är i fara. Flera av de intervjuade eleverna uttryckte sin besvikelse över att vissa lärare "inte verkar bry sig" när elever är frånvarande och menade att detta verkar demoraliserande på hela elevgruppen.

**Beslut**

Dnr 2008:350

14 (15)

Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att Hagagymnasiets skolledning bör utveckla tydliga och enhetliga riktlinjer för skolans hantering av frånvaroproblematiken.

Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att Borlänge kommun tagit krafttag under pågående läsår för att komma till rätta med gymnasieelevernas relativt höga frånvaro, vilket naturligtvis är mycket positivt.

## **Samlad bedömning av förmågan att få alla elever att fullfölja utbildningen**

Trots att Hagagymnasiet är en i många avseenden väl fungerande gymnasieskola som ger goda förutsättningar för eleverna att fullfölja sin gymnasieutbildning visar skolans utbildningsresultat (uttryckt med de olika mått som redovisas i tabell 2) att det finns behov av förbättrad måluppfyllelse.

Skolans resultat ligger över riksgenomsnittet när det gäller andel elever som erhållit slutbetyg inom fyra år, men under riksgenomsnittet när det handlar om huruvida eleverna har lägst betyget Godkänt i alla kurser i slutbetyget och om de har erövrat högskolebehörighet. Det är 55 procent av skolans elever som inte klarar av utbildningen såsom den är avsedd, dvs. når kursmålen (betyget Godkänt) i de kurser som ingår och 28 procent som inte når högskolebehörighet.

Såväl huvudmannen som skolledningen på Hagagymnasiet har god kännedom om skolans resultat. Som framkommit ovan bör dock analysen av orsakerna bakom resultaten utvecklas ytterligare för att säkerställa att de åtgärder som vidtas för ökad måluppfyllelse får avsedd effekt.

Även skolans strategi för att få alla elever att fullfölja sin gymnasieutbildning bör tydliggöras och åtgärder bör vidtas för att få hela skolan att arbeta i enlighet med denna. Av särskild vikt är att verka för att undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer anpassas efter elevernas skiftande behov och förutsättningar i samtliga ämnen och kurser.

Den organisation som Hagagymnasiet valt – med mindre pedagogiska arbetslagsenheter – har sina uppenbara fördelar, såväl pedagogiska som psykosociala. Samtliga intervjugrupper vittnar om goda relationer mellan elever och lärare samt ett gott studieklimat i de egna studielandskapen. Lokalernas utformning och lärarnas strategiska arbetsplatsplaceringar ger även goda möjligheter till samarbete över ämnes- och kursgränserna samt mellan kärn- och karaktärsämnena. Vissa program/inriktningar har kommit relativt långt när det gäller sådant samarbete, men Skolinspektionens uppfattning är ändå att detta överlag bör utvecklas på skolan för att eleverna ska uppfatta utbildningens olika kurser och moment som delar i en helhet. Särskilt angeläget är det att analysera situationen för de program vars lokaler inte anpassats till den valda organisationen.

Skolan bör även överväga om de former för särskilt stöd som nu erbjuds är de som bäst tillgodoser de befintliga behoven.

Skolans organisation ställer dock krav på en tydlig styrning och ledning. Hagagymnasiets arbetslagsenheter uppfattas av såväl lärare som elever som små skolor i den större skolan och kvalitetsgranskningen visar på relativt stora skillnader mellan dessa i fråga om hur arbetslagen och lärarna tar sig an i sammanhanget relevanta uppgifter. Variationer i sätten att arbeta i riktning mot de nationella målen kan i och för sig anses vara både naturliga och önskvärda om de har sin utgångspunkt i elevernas förutsättningar och behov och därtill utvärderas så att erfarenheterna kan tas till vara i skolans utvecklingsarbete. Så är dock inte alltid fallet på Hagagymnasiet. Kvalitetsgranskningen har tvärtom visat att skillnader i exempelvis mentorernas allmänna elevstödjande arbete snarare förklaras av deras egna eller arbetslagens ambitionsnivå än av en analys av olika elevgruppers behov.

Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att åtgärder bör vidtas för att stärka skolans strategiska styrning och ledning. Detta bör ske med utgångspunkt dels i den enskilda elevens rätt till en likvärdig utbildning, dels i behovet av att säkerställa att skolan går mot ökad måluppfyllelse när det gäller att få alla elever att fullfölja sin utbildning.

## Huvudmannens redovisning

Skolhuvudmannen ska senast den 7 oktober 2009 till Skolinspektionen inkomma med en redogörelse dels för vilka initiativ som tagits för att förbättra kvaliteten i de avseenden som uppmärksammats genom kvalitetsgranskningen, dels för hur insatserna avses leda fram till uttryckliga kvalitetsförbättringar.

Huvudmannens redogörelse sänds per e-post till den inspektör som undertecknat beslutet nedan till höger, under adress [fornamn.efternamn@skolinspektionen.se](mailto:fornamn.efternamn@skolinspektionen.se)

Vid ett senare tillfälle avser Skolinspektionen att följa upp effekterna av de insatser som huvudmannen och skolan vidtagit med anledning av den genomförda kvalitetsgranskningen samt hur huvudmannen och skolan säkerställt uppnådda resultat.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Westerholm  
Avdelningschef

Ingela Gullberg  
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Claes-Göran Aggebo och Per Andersson deltagit.